

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter votum Religionis assumendae obliget ad perseuerandum in habitu
assumpto. punct. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

voto cap. 16. num. 71. Layman lib. 4. summ. tract. 5. cap. 6. num. 4. Affirmantes te obligatum esse ingredi religionem, quoties religio voluerit te admittere, tamen prius te absolute, & in perpetuum repulerit. Mouentur, quia votum religionis non emittitur, in fauorem religionis, vt ipsa religio cedere possit iuri suo, sed emittitur in Dei honorem, & vultus utilitatem. Sed quia hic honor, & hæc utilitas obtineri non potest conuenienter absque religionis consensu; ea de causa religionis consensus expostulatur. Ergo quodcumque hic consensus apponatur, votum obligat, ea tamen cessante suspenditur eius obligatio. Et confirmat Sanch. si repulsus à religione esses ob falsam alieuius impedimenti informationem, & ipsa religio detecto errore te vellet admittere, non videtur esse dubium quin obligatus esses ingredi. Et idem est si falso credens laborare impedimento perpetuo admissionem non petieris, non obinde ab obligatione voti liberaris detecto errore. Ergo non cessat voti obligatio ob absolutam repulsam, facta ex parte tua sufficienti diligentia ne repellaris.

Limitant autem Sanch. & Layman, suam sententiam, vt procedat rebus in eodem statu permanentibus. Nam si desperans te in religionem studiorum, quam vouisti fore suscipiendum, fueris ingressus laxiorem, vel sponsalia cum feceris contraxeris, vel post contractum matrimonium viduus effectus, non videris teneri. Nam illa noua difficultas relinquendi statum laxioris religionis bona fide assumptum, vel dissoluendi sponsalia contracta, vel superandi carnis tentationes, quæ matrimonio probato solent esse validiores, sufficientes causa videtur esse excludendi ab obligatione voti: Secus vero si mala fide processisses. Et hæc limitatio verissima est.

12. Nihilominus sustinenda est prior sententia, vt ipse communior, & benignior. Et ad fundamentum Sanch. dicendum consensus religionis apponendum esse, cum ex parte tua sufficienter petitur, & expostulatur. Quia petitioni correspondere debet. Alter vero postus consensus nullus est effectus. Ad confirmationem admitto in illis casibus te obligatum esse voto. Quia illegitimè à religione repulsus es; illegitima autem repulsio est ab executione voti excuset, non tamen absolute liberat; sicut nec liberat error impedimenti. Illa vero repulsio dicimus te à voto liberari, quæ prudens, & legitima fuerit, quia est quasi quædam definitiua sententia huius cause.

13. Secunda difficultas est; an tenearis manifestare te voto religionis obstrictum esse, si credas ea manifestatione admittendum fore? Affirmant Caietan. 2. 2. quest. 88. art. 3. circa solut. ad 2. Bonacin. rom. 2. disp. 4. quest. 2. punct. 5. §. 6. num. 16. Mouentur, quia promittens religionem promittit tacite; quæ per se ad illius consecutionem conducant, frequentius autem conducti voti manifestatio. Nam ex illa Prælati religionis concipiunt penitentem ingredi religioni affectum esse, & ardentem illum desiderare. Verius tamen est oppositum, prout docuit Azor. 1. p. lib. 11. cap. 22. quest. 9. Sanch. lib. 4. cap. 16. n. 54. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 7. Ratio est; quia ex vi voti solum tenearis media apponere, quæ per se necessaria sunt illius executioni. At manifestatio voti (esto adiuet per se tamen necessaria non est. Alias obligatus esses intercessores quaerere; quia hæc intercessio non leuiter exequendo voto conducit. Sed quia per se necessaria non est, non obligaris apponere.

14. Tertia difficultas est; an tenearis discere Grammaticam, vel aliam scientiam nempe Philosophiam, vel Theologiam, si ob illius defectum non admittaris? Respondeo te obligatum esse, si cum votum emiseris, sciebas regulariter hanc scientiam expostulati in iis, qui religionem ingredi volunt. Quia est medium à te cognitum ad finem promissum moraliter necessarium; ac proinde promissio sine ceteris illud promittere. Sic Sorot lib. 7. de iustitia quest. 2. art. 1. ad 3. Azor. lib. 1. 1. p. cap. 22. quest. 4. aliis relatis Sanch. lib. 4. summ. cap. 16. num. 61. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 21. Bonacin. disp. 4. quest. 2. punct. 5. §. 6. num. 12. Excipe nisi velis gradum Laicorum sumere, & ad eum te religiosi recipiant. Quia assumptione religionis in illo gradu substantiam voti implet, cum solum accidentaliter differat gradus Laicorum à gradu Sacerdotum in religione. Et præterea propter maiorem illius gradus humilitatem, specialemque mundi contemptum perfectioni consequendæ forè aptior est; ac proinde esto promissus non sit æquiuales gradui promissio Suar. d. cap. 2. num. 21. Et videtur supponere Sanch. n. 61.

Verum si tempore voti ignorabas Grammaticam, vel aliam scientiam ab ingredientibus religionem expostulati, non tenearis eam addiscere. Quia est grauis, & notabilis difficultas superueniens voti executioni. Sotus. Sanch. Azor. Suar. Bonacin. num. præcedenti relati. Quod si dubius sis, an tempore voti ignoraueris scientiam Grammaticam, vel aliam ab ingredientibus religionem expostulati? Præsumere debes sciuisse Grammaticam cognitionem expostulati, secus artem, vel Theologiam. Quia ferè nulla est religio, quæ ignorantes Grammaticam recipiat ad gradum Sacerdotum, bene tamen

ignorantes Philosophiam, vel Theologiam, Sanch. cap. 16. numer. 67.

15. Hinc deducitur quid sentiendum sit si religionem promissisti sub gradu Laicorum, neque admittaris, nisi officium aliquod mechanicum discas? Dicendum est, si cum votum emisisti, sciebas illud officium esse necessarium, tenearis discere. Quia tacite promissisti; & in hoc omnes conueniunt. Si vero ignorabas & officium tibi scitu difficile est, excusaris. Quia notabilis difficultas voti executioni superueniens, neque à vouente cognita excusat ab illius executione. Suar. lib. 4. cap. 2. in fine. Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 68. At si scitu facile sit, & absque illius scientia velis religioni esse non potes, tenearis illud discere. Quia ex vi voti tenearis media facili executioni voti per se conducentia apponere. Sanch. & Suar. supra. Verum si absque illius officij scientia velis religioni esse potes, aliis modis inferuendo, credo nullo modo te obligatum esse extra religionem tali officio addiscendo vacare: quia per se medium necessarium non est, sed solum ex voluntate religiosorum non satis rationabili. Suar. expressè dicto lib. 4. c. 2. n. 24. in fine, & fauet Azor. 1. p. lib. 11. c. 22. q. 4.

16. Quarta difficultas est; an vouens religionem teneatur ingredi ad gradum Sacerdotum, vel Laicorum prout religioni placeuerit? Negatiuè respondendum est regulariter loquendo. Quia rarus, vel nullus est, qui aliquem ex his gradibus non determinauerit vel formali intentione, quia creditur in gradu Sacerdotum, vel Laicorum esse recipiendum, vel virtualis ex qualitate, & conditione persone deducta. Facta autem determinatione ad vnum gradum grauis esse solet difficultas alium accipiendi, præcipue si gradus ad quem determinatus est, fuit Sacerdotum, & obligetur humilem Laicorum gradum accipere. Azor. 1. p. lib. 11. cap. 22. quest. 4. Sanch. lib. 4. cap. 16. num. 55. & seqq. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 22. & 23. Bonacin. disp. 4. quest. 1. punct. 5. §. 6. n. 6. Dixi regulariter loquendo: quia si aliquando coningeret non satis cognosci quem gradum vouens determinauerit; quia virique statui aptus est, neque eius conditio potius vnum, quam alium expostulat, obligatur admittere, quem religio concesserit. Quia de voto constat, & impleri potest iuxta voluntatem vouentis aliquis ex prædictis gradibus, cum nullus ex eius voluntate determinatus sit. Quod ergo excusat? Azor. q. 4. Sanchez n. 56. Bonacin. n. 6.

17. Ex his bene deducit Thom. Sanch. lib. 4. c. 16. n. 58. c. 56. Si prædictis sis iis dotibus, quibus spectatis eam religionem aliora studia habentibus conceditur, tibi vero denegantur; non tenearis eam religionem ingredi; quia est notabilis difficultas voti executioni tu perueniens; neque à te cum vouisti præuisa. Et idem est si ea religione viget constitutio Sixti V. qua spiritus à dignitatibus expelluntur, quorum tu esto spiritus alius capax eras. Quia obligaris perpetuo eam ignominiam pati. Quod est satis difficile.

PUNCTVM IV.

Qualiter votum religionis assumenda obligat ad perseuerandum in habitu assumpto.

SVM MARI VM.

- 1 Obligaris ingredi animo perseuerandi.
- 2 Obligaris religionem non deserere, si prudenter iudicaueris tibi occedere.
- 3 Plures Doctores sensent voto religionis fieri satis, tamen si absque causa iuxta religionem deservit.
- 4 Ingreduens sine voto nullum committit peccatum, si exeat absque causa ob honestum tamen finem.
- 5 Ligatus voto grauius peccat.
- 6 Si voto religionis superaddas votum illius perseuerantis, an amplius ligaris? Proponitur dubitandi ratio.
- 7 Potes te obligare ad perseuerandum in religione, tamen si religio incommoda, & difficilis visa fuerit.
- 8 Proponitur obiectio, si illi satis.
- 9 De facto votum perseuerandi non superaddit regulariter obligationem voto religionis.
- 10 Qualiter ligatus esto perseuerandi, si ob causam iustam exeat, vel expellatur, tenetur deinde ea causa cessante ingredi.

1. Ponendum est ex vi huius voti te esse obligatum ingredi religionem animo tibi perseuerandi, si forte iudicaueris tibi religionem expedire. Quia votum religionis non est votum suscipiendi habitum religiosum, sed est votum obsequendi Deo in religione toto vitæ tempore medijs voti paupertatis, castitatis, & obedientie. Ergo obligat ad professionem faciendam saltem si religio probata placeuerit: sic supponunt omnes DD. apud Sanch. lib. 4. sum. c. 16. n. 74. Suar. tom. 3. de Relig. c. n. 2.

2. Ex quo principio videtur inferri manifestè te obligatum esse ex vi voti, & consequenter sub gravi culpa religionem probatam non deserere, si prudenter iudicaueris tibi conuenire. Nam cum votum obliget ad professionem faciendam præmissa illius probatione: & de ratione probationis sit, vt probatum admittatur, si bonum, & conueniens inuentum fuerit: respuatur verò, si fuerit disconueniens inuentum effectur sanè inuenta religionis conuenientia te obligatum esse illam amplecti, aliàs voto non satisfactis. Quod si dicas raturum, vel nullum esse, cui religio conueniens non sit. Ergo nunquam deseri poterit. Dicendum est non de sola conuenientia religionis in ordine ad spiritualem animi salutem esse sermonem, sed de conuenientia religionis ad vitam quietè, tranquillè, & absque animi perturbatione transigendam: cuius contrarium frequenter ingredientibus religionem euenire potest. Quando ergo hic successus non adest, si religio deseratur, & malè deseritur, & voto non satisfactis; & ita tanquam certum traditur D. Thomas 2. 2. quæst. 189. art. 4. & Caietan. ibi Syluest. religio 2. q. 19. & votum 4. quæst. 3. Valent. disp. 6. q. 6. punct. 4. quæst. 4. Couarr. de pactis 1. p. §. 3. ad finem. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. c. 3. d. n. 2. & seq. Sanchez lib. 4. summ. c. 16. n. 90. Layman lib. 4. summ. tract. 5. cap. 6. n. 12. q. 4. conclus. 3. & alij apud ipsos.

Dices qui religionem vovit, censetur eam vouere sub conditione probationis à iure concessæ. At ius concedit ingredientibus religionem absque illo voto, vt possint pro libito eam dimittere: c. ad Apostolicam de Regularibus c. 1. eodem tit. in 6. Ergo vouens religionem voto satisfactis, esto pro libito religionem dimittat; si quidem non se vult ad religionem obligare aliter quam alij ingredientibus obligantur.

3. Propter hanc rationem plures Doctores affirmant ingredientibus religionem bona fide voto satisfactis, tamen absque causa iusta eam deserant eo ipso solo quod non sit ei grata. Nauarr. lib. 3. consil. tit. de voto conf. 21 in edit. Azor. 1. parte lib. 11. cap. 22. q. 6. in fine. Bonacin. disp. 4. quæst. 2. punct. 5. §. 6. de voto n. 22. Alij verò dicunt ingredientem religionem sine voto, eamque deserentem absque causa iusta, & rationabili peccare venialiter; quia leuitatis, & temeritatis arguitur recedens à via perfectionis incepta. Item si religionis Prælati nouitium expellerent, quem iudicantem religioni commo- dum peccarent sane, ergo nouitium iudicans religionem sibi commodam esse peccabit illam deserens: verique enim eadem libertas in probatione conceditur, religioni probandi nouitium, & nouitio probandi religionem. Quod si voto ligatum religionem ingrediatur, affirmant dicti Doctores peccaturum mortaliter, si religionem absque iusta causa deserat. Nam cum ius non concedat egredi nouitium absque iusta causa, sed potius sub culpa veniali cogat perseverare, si huic obligationi superaddatur votum, sub gravi culpa obligabitur: Sic Caietan. 2. 2. q. 189. art. 4. dub. 3. Philarc. de officio sacerdot. 10. l. p. 2. lib. 3. c. 10. ad finem Sanchez lib. 4. summ. c. 16. n. 22. Layman. lib. 4. tr. 5. c. 6. q. 4. n. 12. conclus. 5.

4. Cæterum si dicendi modi mihi non probantur; existimo namque nouitium ingredientem sine voto nullo peccato maculari ex eo, quod religionem deserat morus aliquo honesto sine, tamen absque causa rationabili, hoc est absque eo quod sentiat religionem sibi esse difficilem, vel incommodam, sufficit si sentiat minus gratam: Sic expressè Suarez tom. 3. de Religione lib. 4. cap. 3. num. 6. & seqq. Ratio est, quia nullum est præceptum, quod nouitium adstringat ad perseverandum; cum potius omnia iura clamant liberum esse ad deserendam religionem. Luce autem naturali nequaquam obligatur in assumpto habitu perseverare: Sicut enim pro libito potest illam deserere, eo solum quod sibi minus gratus sit, præcipue cum illum continuare non possit, quin professione altingat. Aliàs omnes incipientes consilium aliquod Euangelicum exercere, v. g. Eleemosynam facere, orationes fundere, obligati essent in illo perseverare in perpetuum, quod non est dicendum. Præterea si nouitius æquè esset obligatus non deserere religionem sibi accommodatam, & faciliem, ac Prælati obligatus est nouitium vtilem non expellere, non solum sub culpa veniali, sed mortali obligatus esset. Nam Prælati expellens nouitium vtilem absque causa rationabili contra eius voluntatem grauitèr peccat, quippe abutitur potestate, & iurisdictione sibi concessa admittendi nouitios, vel expellendi; cum talis expulsio & religioni, & nouitio nocua sit. Quapropter ex obligatione, Prælati retinendi nouitium vtilem religioni deduci non potest obligatio nouitij perseverandi in religione sibi commoda, & facili. Quia Prælati ex ratione officij sibi concessi obligatus est vtilitati religionis prospicere. At nouitio non incumbit huic vtilitati prouidere, sed solum vtilitati proprie in rebus præcepti; & cum ex illis non sit religionis profectio, cum ad consilia Euangelica pertinet, obligatus non est ad professionem.

5. Neque inde fit voto religionis assumenda ligatum non peccare grauitèr, si religionem sibi commodam, & fa-

cilem deserat. Nam esto ad professionem non obligetur, nisi præmissa illius probatione, & nouitiatu; quia tamen ad ipsam vi voti, & promissionis factæ obligatur, quam obligationem non habet, qui sine voto ingreditur; ideo voto ligatus deserere religionem non potest, si sibi commoda, & facilis visa fuerit. Secus verò, qui sine voto ingreditur. Neque hæc obligatio voti contraria est iaris dispositioni. Ius namque non concedit, sed permittit nouitio liberum à religione egressum: cui permissioni cedit ipse se voto religionis ligando; ita vt impossibili sit se voto religionis ligare, & nolle huic libertati egrediendi absque vlla causa cedere.

Igitur voto religionis ligatus deserens religionem, quam sibi commodam, & faciliem experitur, tamen ob aliquos fines aliàs honestos, peccat mortaliter, & voto non satisfactis. Secus verò est, si sibi grauitèr incommoda, & difficilis visa fuerit, quamque existimat alacri animo ferre non posse. Quia illo casu nullum erit peccatum, si illam deserat, & voto religionis manebit satisfactum. Quia bona fide, & ex vero animo religiosum habitum suscepit, & quantum rationabiliter potuit, pro eius perseverantia pugnavit spectata sua fragilitate, & naturali dispositione: Sic plures relatis firmat Sanchez lib. 4. de voto cap. 16. num. 93. iuncto num. 90. Suar. tom. 3. lib. 4. cap. 3. num. 11. & 12. Ex quo fit cum qui ob prauum procedendi modum, quem faciliè superare poterat, à religione expellitur, voto non satisfactis, & fortiori si ea intentione vt expellatur, malè procedit. Secus verò si difficultet se continere possit. Sanchez pluribus relatis lib. 4. cap. 16. num. 108. Suarez tom. 3. lib. 4. c. 3. num. 11.

6. Restat tamen enodanda grauis difficultas: An si supra dicto voto religionis superaddas votum illius perseverantia, amplius obligeris, ita vt non liceat tibi ex causa rationabili relinquere? Ratio difficultatis est, quia votum religionis (vt dictum est) non est votum solum de suscipiendo habitu, sed de perseverando in illo media professione, quia est votum de religione, quæ non est absque professione, seu trium votorum in religione approbata emissionem. Ergo votum perseverandi, & proficendi voto religionis nihil addit. Deinde obligari non potes ad proficiendum, nisi præmissa probatione. Quia non potes obligari contra formam, & dispositionem iuris communis. Sed de ratione intrinseca probationis est, vt si probatum consentaneum inuentum fuerit admittatur; sin minus respuatur. Ergo quantumcunque ad professionem faciendam obligeris, poteris probatam religionem respuere, si tibi incongrua visa fuerit; sicuti potes, cum religionis suscipienda voto ligatus es: Sic docuit Arag. 2. 2. q. 88. art. 3. circa solut. ad 2. Sor. lib. 7. de iustitia q. 2. art. 1. ad 3. Petrus de Ledesm. 2. tom. summ. tract. 10. cap. 3. dub. 7. casu 4. Eman. c. verbo votum numero decimotertio. Lessius Suar. statim referendi probabilem reputant.

7. Nihilominus verius est, te posse voto astringi ad perseverandum in religione, tamen religio incommoda, & difficilis visa fuerit, modo ea difficultas tanta non sit, vt periculum peccandi; vel impediendi maius bonum inducat: Sic supponit. D. Thomas 2. 2. quæst. 189. art. 4. in corpor. & ibi Caietan. Nauarr. c. 12. num. 47. Couarr. de pactis 1. p. §. 3. ad finem: Azor. 1. p. libro 11. c. 22. q. 8. Sanchez lib. 4. cap. 16. n. 81. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 5. num. 46. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 4. d. num. 2. & sequentibus Layman. lib. 4. Theolog. mor. tract. 5. c. 6. num. 13. & alij plures apud ipsos. Ratio est; quia hoc votum est de re bona, & honesta, nec maioris boni impeditiva, scilicet de professione facienda superatis omnibus difficultatibus maius bonum non impediuntibus. Ergo est votum validum.

8. Dices validum esse spectato iure naturæ, & antiqui iuris communis dispositione. Quia his spectatis cedere poterat iuri probandi religionem, c. statutus, c. consulti, c. ad Apostolicam de Regularibus. At spectato iure nouo Tridentin. sess. 25. de Regularibus inuolidum esse, cum ibi prohibeatur, & annulletur quælibet annuæ probationis renunciatio, & votum perseverandi in religione hanc annuam probationem cum facultate egrediendi liberè videtur impedire. Item in cap. 16. de Regularibus, annullat consilium bonorum renunciantis, & pacta quæ minus liberum, & expeditum egressum facere possent nouitio. Ergo à fortiori censendum est votum perseverandi superatis omnibus difficultatibus possibilibus irritare, & annullare. Quia hoc votum minus ei liberum, & expeditum egressum relinquit, quam quælibet alia bonorum renunciatio, & donatio. Sed contra est, quia consilium nihil de voto professionis disposuit. Ex eo autem, quod prohibuerit, & annullauerit professionem non præmissa anno nouitiatu, aliàsque renunciations bonorum absque conditionibus ibidem præscriptis, non inferitur annullasse votum proficendi eo casu, quo probata religio periculum peccandi, vel impediendi maius bonum non inducat. Nam huiusmodi votum optime compati potest cum annua probatione. Quia probatio non excludit voluntariam probationem quoad Deum perseverandi superatis quibusuis difficultatibus maius bonum

non impediētib; , solum enim petit, vt decursu vnus anni religio probet nouitium, & nouitius religionem. Quoad causas verò, ex quibus probata religio relinqui possit, nihil disponit, sed dispositioni iuris naturalis remittit; ac proinde ingrediētem liberum relinquit, vt si velit se voto astringere ad perseverandum possit, sin minus maneat in ea dispositione, qua erat ante ingressum. Alias si probatio impediret hanc obligationem perseverandi oram ex voto proficendi, & iam impediret obligationem perseverandi oram ex voto simplici religionis, cum ex vi illius non possit deseri religio, que commoda, & facilis inuenta fuerit; cum tamen nullo voto intercedente optime possit relinqui absque vlla culpa ob aliquem honestum finem.

9. Verum an de facto, quoties votum perseverandi religionis, seu proficendi emittis, obligatus sis perseverare, tamen religio tibi incommoda, & difficilis valde appareat? Satis controuersum est. Communis sententia affirmat te obligatum esse. Sic D. Thomas, Caietan. Nauarr. Azor. Couar. Sanch. & alij num. præcedenti relati. Moutentur; quia sic vouens intendit se amplius obligare, quam si solum religionem voueret; & aliis non ea forma votum emitteret, neque voto religionis emisso illud votum superadderet. At votum proficendi non potest amplius obligare, quam votum religionis, nisi obliget ad amplectendam religionem esto incommoda, & difficilis appareat. Ergo dicendum est ad hoc obligare. Cæterum verius censeo eo solum casu perseverandi amplius obligare quam votum religionis, cum vouens satis cognoscit obligationem voti religionis, & ea supposita superaddere intendit nouam obligationem quod manifestè conuincit fundamentum communis sententia. Sed quia id rarum est (raro enim religionem vouentes cognoscunt vi illius voti obligatos esse proficere, si religio inueniatur, facilis, & consentanea; raroque ex voti perseverandi intendunt in regione perseverare, si difficilis, & incommoda appareat) ea de causa votum perseverandi communiter emissum non est præsumendum voto religionis obligationem superaddere sed eandem amplius explicare: Sic expressè vltra Doctores in principio huius questionis relator docet Suarez tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 4. n. 8. & meo iudicio eam defendit Sanchez esto inuitus dicto cap. 16. num. 82. Quatenus asserit votum perseverandi non obligare, si aliquam magni momenti difficultatem in religione experitur tempore voti ignoratam, aut alia notabilis difficultas superueniat. Sed ob nullam aliam rationem voto religionis ligatus deserere religionem potest nisi quia religionem difficilem grauius experitur, quod tamen tempore voti prorsus ignorabat. Ergo votum perseverandi nullam in sententia Sanchez obligationem superaddit voto religionis. Quod verò regulariter vouentes non sint censendi se velle obligare amplius voto perseverandi, quam voto simplici religionis. Sic proba. Quia velle perseverare sub conditione, quod religio grauius incommoda, & difficilis visa non fuerit, est maxime Tridentin. conforme, quod hunc statum amplectentes liberos esse voluit. Est item religioni maxime expeditus, quippe ea via religioni viles sunt, & in virtute proficiunt. Ergo sic est præsumendum. Præterea in votis stricta interpretatio faciendâ est, neque imponenda est obligatio absque grauissimo fundamento. At nullum est fundamentum firmum, vt vouentibus perseverantiam imponatur tantum onus, vt in religione grauius difficili, & incommoda perseverent siquidem satis hoc votum explicari potest de perseverantia in religione, si bona fide probata inueniatur facilis, & consentanea. Ergo ex voto perseverandi non amplius quam ex voto religionis obligantur, tamen si id clarius explicent.

10. Hinc deducitur, qualiter voto perseverandi ligatus, si religionem, quam ingressus est, iuste deserat, vel ab ea ob morbum, vel parentum necessitatem, vel aliam ob causam expellatur, obligatus sit cessante impedimento iterum eam petere, vel si impedimentum non sit commune aliis religionibus, ea de certa aliam religionem ingredi?

Et quidem si probabilem sententiam sequamur. Votum perseverandi strictius non obligare, quam votum religionis; constat ex dictis te liberum esse ab obligatione voti, modo impedimentum, ob quod deseris religionem, vel ab ea expelleris non annullat ingressum; quia eo casu reputandum est, ac si nunquam ingressus fuisset. At stante communis sententia votum perseverandi strictius obligare, quam votum religionis, eadem communis sententia affirmat te obligatum esse iterum petere illam religionem si spes sit in ea fortè recipiendum, vel aliam, si votum fuit religionis in genere, & perseverandi in ea. Sic docuit expressè Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 82. Layman lib. 4. summ. tract. 5. cap. 6. num. 13. Nauarr. cap. 12. n. 46. & lib. 3. consil. 21. num. 10. de voto Bonacina tom. 3. disp. 4. quest. 2. punct. 5. §. 6. n. 22. Ratio est, quia nos solum vouisti ingressum, sed perseverantiam, à cuius executione temporale impedimentum te liberare non potest, nisi dum ipsum durat. Ergo eo cessante astringi debes.

Cæterum satis probabile censeo in supradicto casu te voto satisfecisse, neque obligatum esse iterum ingredi. Sic docuit Suarez tom. 3. de Religione lib. 4. c. 4. num. 15. Et me cur ratio conuincit. Quia vouens proficere, non debet præsumi se voluisse obligare omnibus modis, & viis quibus possibilis est professio, sed solum præsumi debet se voluisse obligare ad proficendum, si receptus semel in probatione per ipsum non fuerit; quia hic modus obligationis benignior est, & Ecclesie stylo conformis. Ergo assumpta probatione, si iuste egrediarur, vel à Prælato expellatur, voto sufficienter satisfecit. Deinde votum religionis, & votum perseverandi in religione, vota sunt de professione faciendâ, & licet votum perseverandi amplius obliget, quam votum religionis, quia obligat ad grauius difficultates superandas. At non videtur quia ratione obliget ad illas superandas non solum in vna probatione, sed in omnibus possibilibus.

PUNCTUM V.

An votum religionis impediatur matrimonij, sponsaliorumque contractum, obligetque castitatem seruandam?

SUMMARIUM.

1. Votum religionis per se ad castitatem non obligat.
2. Impedit valorem sponsalium, & licitum matrimonij contractum.
3. Si eo voto non obstante matrimonium contrahatur, obligatio non consummatur.
4. Quid si votum emittatur matrimonio consummato?

1. **C**ertum est votum religionis per se non obligare ad castitatem; quia non est votum castitatis, sed est votum assumendi statum continentem castitatem; ac proinde votum religionis est non votum castitatis promissa, sed promittenda: ea de causa violatio castitatis nunquam est directè contra huiusmodi votum indirectè tamen potest aliquando esse, cum est occasio, ne votum executioni mandetur, vt statim dicam.

2. Quapropter votum religionis obligat, ne illo ligatus contrahat sponsalia, reddique ipsa sponsalia nulla; quia Deo promissus, & dicatus non potest se alteri nec licet, nec validè promittere, & dicare, vt colligitur manifestè ex cap. ruris, qui Clerici, vel vouentes, & tradit in præfati Suarez tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 5. in fine. & est omnium. Deinde impedit ne licet matrimonium contrahatur, esto validè contrahi possit. Et quidem si contrahatur animo consummandi; clarum est esse mortale peccatum, cum assumatur status impediens religionis ingressum. Si verò contrahatur animo non consummandi. Sed statim aduolandi ad religionem, etiam existimo regulariter esse illicitum ob periculum consummationis, ob deceptionem alterius contrahentis, vt multis allegatis probat Ioan. Gutierrez tract. de matrim. cap. 25. num. 4. Dixi regulariter, nam si ad legitimum prolem, honorandamque concubinam ex eius consensu absque periculo consummandi contraheretur matrimonium, animo transeundi statim ad religionem nullum esset peccatum in tali contractu. Ioan. Gutierrez. c. 25. n. 1.

3. Quod si non obstante voto matrimonium contrahatur, obligatio illud non consummare non solum petendo, sed nec reddendo; quia obligatus non te reddere inhabilem ad votum exequendum. Quod de priori bimestri & res manifesta, cum eo tempore possis, & debeas religionem suscipere. Sanch. in numeros referens lib. 9. de matrim. disp. 33. num. 14. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 5. num. 47. Illo autem bimestri transacto, si ab altero coniuge non petatur debitum, debes religionem ingredi. Quia obligatus es, dum coniux petitioni debiti non contradicit. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. c. 5. num. 7. Sanch. lib. 9. de matrim. disp. 13. num. 14. At si coniux contradicit debitum petendo, cedo te obligatum esse eius petitioni annuere. Quia transacto bimestri habet ius petendi debitum, neque impediri potest occasione religionis assumentis. Alias non solum bimestre esset à iure concessum pro deliberando de religionis ingressu, & exculando coniuge à debiti redditione, sed longius tempus. Suar. loco allegato n. 8. & sequentibus. Neque ex eo quod aliquo, vel longo tempore post bimestre differatur petitio, inferatur postea petente coniuge, antequam religionem ingrediaris, te obligatum non esse concedere, nam cessare à petitione debiti, non est se priuare iure petendi, quando placuerit, neque est concedere tibi licentiam, vt negato debito postulato religionem assumas: Consummato autem matrimonio, & reddere, & petere potes. Quia votum religionis solum obligat ad religionem, cum illam assumere potes, quod post consummatum matrimonium fieri necquit absque coniugis consensu, vel diuortio in perpetuum celebrato. Suar. tom. 3. lib. 4. cap. 4. numer. 6. Sanch. lib. 9. de matrim.